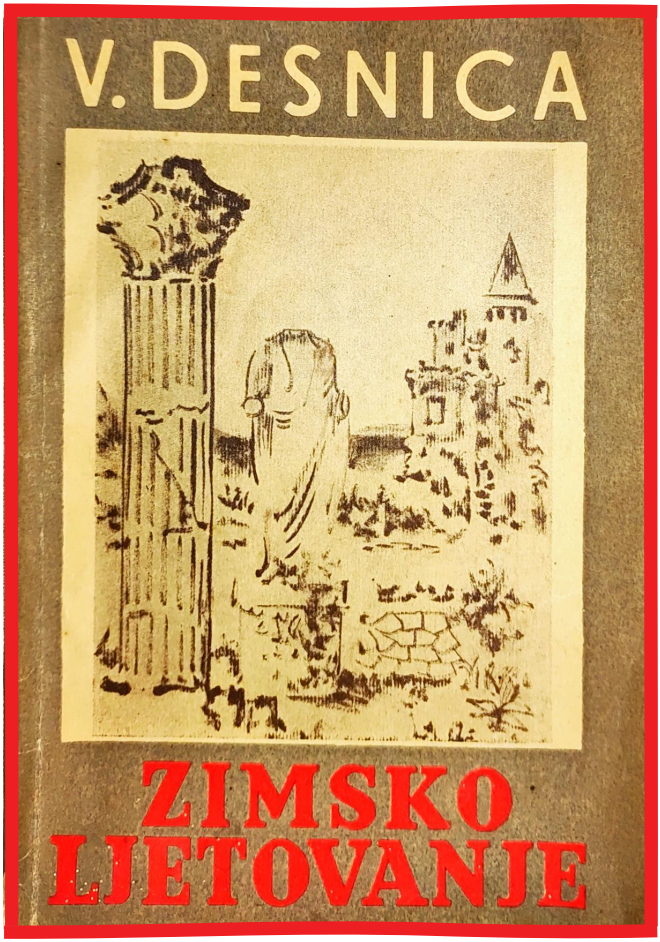
DESNIČINI SUSRETI 2026.

DESNIČINA KORESPONDENCIJA, 1946. – 1950.: AKTERI, SITUACIJE, HTIJENJA

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
CENTAR ZA KOMPARATIVNOHISTORIJSKE I INTERKULTURNE STUDIJE

Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem

Desničini susreti 2026.

DESNIČINA KORESPONDENCIJA, 1946. – 1950.: AKTERI, SITUACIJE, HTIJENJA

Zagreb, petak, 20. studenoga 2026.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Centar za inovativne studije
Desničini susreti

Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“, Zagreb
Hrvatski P. E. N. centar, Zagreb

U okviru svog programa Angažirana književnost Hrvatski P. E.N. centar uključuje se u znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem *Desničini susreti 2026.: Desničina korespondencija 1946. – 1950.: akteri, situacije, htijenja*, čime odaje priznanje Vladanu Desnici koji je, nikad nauštrb književne vrijednosti, pisao o teškim vremenima rata i poraća.

Ilustracija na naslovnici:

Vladan Desnica, *Zimsko ljetovanje*, Zora, Zagreb 1950.
– prednja strana omotnice

DESNIČINI SUSRETI 2026.

Desničina korespondencija, 1946. – 1950.: akteri, situacije, htijenja

PROGRAM RADA
SAŽECI IZLAGANJA
ŽIVOTOPISI SUDIONIKA

FF press

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Zagreb 2026.

Sl. 1. *Vladan Desnica (između 1950. i 1955.)*
(„Zbirka starih fotografija“, br. 687, u: *Fundus Dvora Jankovića*)

VLADAN DESNICA NJIM SAMIM

Vladan Desnica – Vjekoslavu Kalebu, Zagreb, 5. VI. 1946.

„Dragi Vjekoslave,

Premećući po papirima našao sam pjesmu koja je, prije deset godina, na natječaju 'Književnika' uzeta u broj 6-7 najboljih između par stotina, ali kad su otvorili kuverte sa imenima auktora, nisu je štampali. Ako nađeš da nije 'dekadentna', 'pasatistička', 'larpurlartistička' i trista drugih čuda, nego da je jednostavno dobra pjesma, možeš je štampati u 'Republici'. U tom slučaju svakako bih želio da pod njom, uz ime, bude otisnuta godina kad je napisana: 1934.

Zdravo

tvoj

Z[a]g[re]b., 5. VI. 1946.

PS: Ne bih želio izmjene u tekstu."

Vladan Desnica iz Jelse – majci Fanny i sestri Nataši Desnica u Islam Grčki, 3. IX. 1947.

„Draga mama i Nato, (…) pošto u današnje vrijeme treba da bude glavna briga i misao da se što pristojnije i ljudskije požive, to biste taj novac mogle upotrebiti isključivo za to da ovu zimu provedete što bolje, pa da dođete neko vrijeme u Zagreb i da ev[entualno] pođete u Split."

Vladan Desnica iz Zagreba – majci Fanny i sestri Nataši Desnica u Islam Grčki, 19. I. 1949.

„Mi vas sve čekamo i čekamo, prođe već i Mlado ljeto, a vas još nikako nema. Božići su nam protekli u radu i zaposlenosti, bez traga svetkovine i bez željenog odmora. Mislili smo proslaviti našu staru godinu ako na vrijeme dođete; bili bi sakupili prijatno društvance i prosjedili u razgovoru – pa eto i to izdade. (…) Ponekad se silno zaželim sunca, mora, južnog pejzaža, kojeg dana mira i odmora, ali i to je pusti san: evo i minule godine toga sam imao svega nekoliko dana."

Vladan Desnica – Matici srpskoj, Zagreb, 17. VII. 1949.

„Zagreb, 17. VII. 1949.
Kraševa ulica 14/I.

Poštovani druže Uredniče!

Šaljem Vam novelu 'Baksuz' da je štampate u 'Letopisu', ako Vam odgovara. Svoje radove inače štampam u zagrebačkoj 'Republici' i 'Hrvatskom Kolu'. Ako stvar primite, moja bi želja bila da objavite stvar što prije. Ako Vam pak ne odgovara, lijepo Vas molim da mi rukopis vratite. Zadužili biste me kad biste mi potvrdili prijem i javili da li namjeravate ovu novelu štampati.

S drugarskim pozdravom,

P. S. Ne bih želio da redakcija vrši bilo kakvih izmjena ili izostavljanja bez prethodnog dogovora sa mnom.

Drugu
Živanu Milisavcu,
odgovornom uredniku 'Letopisa'" (1r)

Supruga Ksenija Desnica iz Zagreba – Vladanu Desnici u Islam Grčki, 20. IX. 1949.

„Matković mi se izvinio zašto ti nije odmah odgovorio – primio je baš pred odlazak u Beograd, onda na povratku Krkleca nije našao, tek je s njim govorio u subotu kad i ja. Ponovila sam mu što mi je Krklec rekao, a na njegovo da bi trebalo to sada gurnuti i potaknuti – rekla sam kako si mi ti izričito zabranio da išta guram i potičem – jedino da moliš da ti se javi je li primljeno ili nije – i ništa drugo."

Sl. 2. *Desnice na terasi Kule Jankovića (slijeva nadesno): Fanny Desnica (sjedi), Vladan Desnica (stoji), Ksenija Desnica (stoji), Nataša Desnica (sjedi), a u sredini nepoznati* (b. d.)
(„Zbirka starih fotografija“, br. 361, *u: Fundus Dvora Jankovića*)

PRIPREMNI ODBOR

prof. dr. **Bojan Đorđević**
(Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu)

dr. sc. **Samanta Paronić**
(Centar za inovativne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

dr. sc. **Sanja Roić**, red. prof. u m.
(Centar za inovativne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

dr. sc. **Drago Roksandić**, prof. emeritus
(Centar za inovativne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

Predsjedatelj Pripremnog odbora
dr. sc. **Drago Roksandić**, prof. emeritus

Tajnica Pripremnog odbora
dr. sc. **Samanta Paronić**

Voditelj Programa društveno-humanističkih i kulturoloških istraživanja
Centra za inovativne studije
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Desničini susreti
dr. sc. **Drago Roksandić**, prof. emeritus

Vidjeti poveznicu na mrežnoj stranici CIS-a:
http://ckhis.ffzg.unizg.hr/hr/istrazivanja/programi/program-drustveno-humanistickih-i-kulturoloskih-istrazivanja-desnicini-susreti/

PROSLOV

Program društveno-humanističkih i kulturoloških istraživanja *Desničini susreti* od svojeg je osnutka u Zavodu za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1989., pored ostalog, fokusiran na kritičko propitivanje vrela nezaobilaznih u svakom znanstvenom pristupu, objašnjenju i razumijevanju stvaralaštva pisca **Vladana Desnice** (Zadar, 17. rujna 1905. – Zagreb, 4. ožujka 1967.). Jedno od vjerojatno najvažnijih ostvarenja s tim u vezi jest objavljivanje *Desničina epistolara (sv. I., 1910. – 1945.)*, u izdanju Centra za komparativnohistorijske i interkulturne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (dalje: CKHIS) i nakladi FF press 2020.

Iskustvo stečeno tim izdanjem bilo je polazište za dugoročno projicirani projekt objavljivanja selektivnog izbora prepiske iz bogate piščeve ostavštine u dogovoru s Centrom za inovativne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (dalje: CIS), Društvom za obnovu i revitalizaciju Kule Stojana Jankovića – Mostovi (kratki naziv: Kula Jankovića) i Srpskim kulturnim društvom „Prosvjeta". Njezin je opseg takvih razmjera da je još uvijek teško reći koliko bi knjižnih svezaka trebalo sadržavati cjelokupno selektivno izdanje.

Odlučeno je da *Desničin epistolar (sv. II.)* bude posvećen prepisci od 1946. do 1950. U dogovoru s vlasnicima autorskih prava napravljen je stroži izbor stotinjak pisama Desnice ili Desnici, s težištem na onima koji su važni za njegovo književno i kulturno stvaralaštvo. Kako je ukupan broj skeniranih listova 1093, očito se otvorilo pitanje je li moguće i kako je izvedivo ogromnu većinu pisama privatne naravi iskoristiti u pripremi drugog sveska. Kako je Desnica tek od ljeta 1949. postao profesionalni književnik, mnoštvo je pitanja otvoreno u vezi s poratnim razdobljem na koja je moguće odgovoriti uredničkim iščitavanjem svih dostupnih pisama.

Njegova je obitelj – a to su u to doba tri generacije sa strane obaju supružnika – bila „rasuta" između Zagreba, Islama Grčkog, Jelse i Splita, s teškim ratnim ožiljcima i nerijetko u egzistencijalnim neizvjesnostima. Radne obveze u Ministarstvu financija Republike Hrvatske iscrpljivale su ga do granica izdržljivosti. Izazov književnog stvaralaštva, egzistencijalne muke i tjeskobe, ali i nade toliko su prepleteni da je nužan napor rekonstrukcije što je moguće većeg broja referentnih komunikacija s „drugima", situacija koje su se međusobno sustjecale – javno i privatno – te htijenja, od potreba, očekivanja, nada, iluzija, ali i stvaralačkih ostvarenja da bi ga se razumjelo kako s književnopovijesnih tako i širih kulturnopovijesnih stajališta.

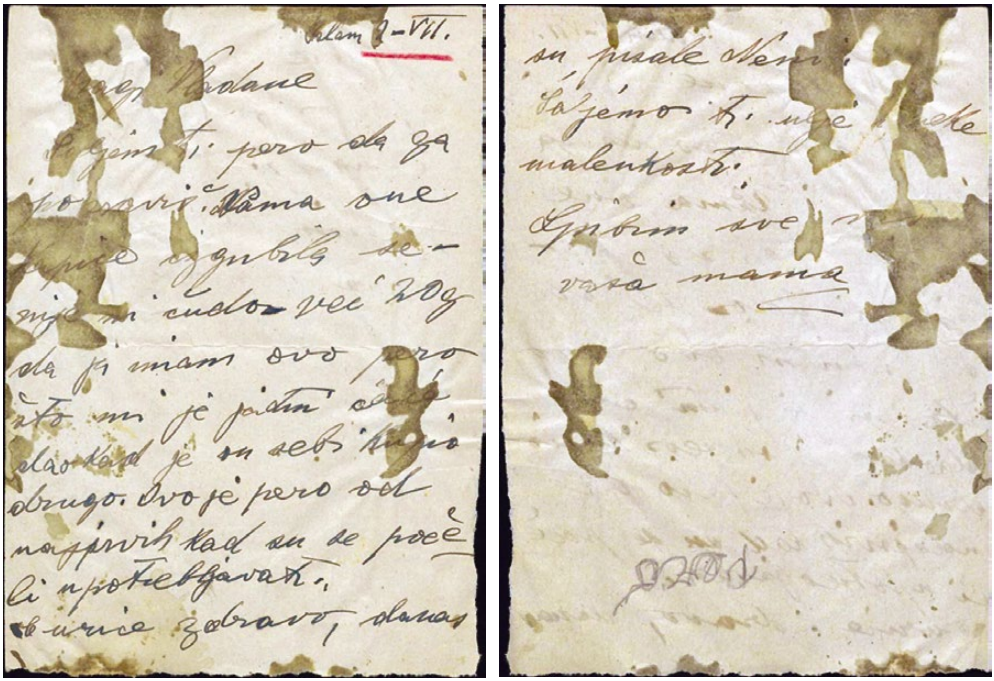
Prepiska otkriva mnoštvo javnih veza različite naravi s osobama i ustanovama koje su danas – redom *post mortem* kada je riječ o pojedincima – iznimno prepoznatljive u hrvatskoj i jugoslavenskoj povijesti toga doba, kao što su: Ivan Bach, Dušan i Borka Brkić, Ćiro Čičin-Šain, Ivo Drinković, Niko Duboković, Vjekoslav Kaleb, Slavko Kolar, Mihovil Kombol, Gustav Krklec, Marin Marasović, Petar Marčetić, Matica hrvatska, Matica srpska, Marijan Matković, Muzej za umjetnost i obrt, Povijesni muzej Hrvatske – Muzej Srba u Hrvatskoj, Grga Oštrić, SKPD Prosvjeta, Mate Suić, Vladimir Tkalčić, Srećko Zanella itd. Brojne spomenute osobe i institucije nezaobilazne su u Desničinu životu i radu tih godina. Rasprava na ovome skupu treba biti usmjerena na njih kao ljude, na situacije u kojima su se njihovi životi i djelovanje prepletali s Desničinima te na vrijednosti – neovisno o konotacijama – koje su pritom unosili u odnose s Desnicom. U tom bi smislu kolektivnim doprinosom sudionica/sudionika „Desničinih susreta 2026." *Desničin epistolar (sv. II., 1946. – 1950.)*, ostvaren prije zaključivanja rukopisa drugog sveska, mogao/trebao biti kvalitativni poticaj finalizaciji jednoga, inače dugogodišnjeg *work-in-progress* u Programu Desničini susreti. Razumije se da ti doprinosi neće biti anonimizirani. Rad skupa bit će otvoren kako u Vijećnici Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu tako i na digitalnoj platformi (vidjeti „Program rada"), a prilozi sudionica/sudionika bit će objavljeni u Zborniku radova „Desničini susreti 2026.".

Pripremni odbor duguje zahvalnost prije svega svima onima koji su povjerenjem prihvatili sudjelovati u radu ovogodišnjeg skupa, potom svima onima koji su izašli ususret raznovrsnim molbama glede kvalitetne pripreme skupa, napose kada je riječ o slikovnim prilozima. To se posebno odnosi na

gospodina **Jadrana Anzulovića**, djelatnika Odjela za kulturu općine Novigrad, **Joška Bracanovića**, ravnatelja Muzeja hvarskih starina, dr. **Srđana Brkića** iz Beograda, **Miću Jurjevića**, univ. spec. occ. iz Obrovca i Zagreba te profesoricu **Antoniju Mlikota**, pročelnicu Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru.

Zahvalnost dugujemo „Mostovima" – Društvu za obnovu i revitalizaciju Kule Stojana Jankovića, Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu – koji već dva desetljeća udomljuje i podržava „Desničine susrete" u svome Centru za inovativne studije i FF pressu, napose kolegama doc. dr. sc. **Filipu Šimetinu Šegviću** i uredniku **Borisu Buiju** te Srpskom kulturnom društvu „Prosvjeta", koje se isto tako, tradicionalno, u kontinuitetu brine o realizaciji Programa „Desničini susreti".

P. S. Nakon što je završen prijelom ovog izdanja, primili smo prijedlog Hrvatskoga P. E. N. centra, uvršten na str. 2, koji s velikim zadovoljstvom prihvaćamo, radujući se mogućoj budućoj suradnji.

Sl. 3. *Transkript pisma*
Fanny Desnica – Vladanu Desnici, Islam Grčki, 7. VII. 1949.

„Islam 7 – VII
Dragi Vladane
Šaljem ti pero da ga popraviš. Nema one kapice izgubila se mi je ni čudo već 20 g[odina] da ja imam ovo pero što mi je jadni ćaća dao kad je on sebi kupio drugo. Ovo je pero od najprvih kad su se počeli upotrebljavati.
Curice zdravo, danas (1r) su pisale Neni.
Šaljemo ti ulje i neke malenkosti.
Ljubim sve vas
vaša mama“ (1r)

Desničini susreti 2026.

Desničina korespondencija, 1946. – 1950.: akteri, situacije, htijenja

PROGRAM RADA

Sl. 4. *Zgrada u Kraševoj 14 (danas u Bauerovoj) u Zagrebu u kojoj je od 1947. godine stanovao Vladan Desnica s obitelji*
(Foto: Dunja Desnica Franković)

PROGRAM RADA

Petak, 20. studenoga 2026., s početkom u 10.00 sati

Vijećnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

10.00 – 10.15: Otvaranje *Desničinih susreta 2026.*

Prva sjednica: Situacije i htijenja
(predsjeda: Antonija Mlikota)

10.15 – 10.35: Drago Roksandić (Zagreb), *Desničina epistolarna kultura u dobu revolucionarne tranzicije*

10.35 – 10.55: Bojan Đorđević (Beograd), *Desničina prepiska 1945 – 1950: društveni i kulturni kontekst*

10.55 – 11.15: Vladimir Gvozden (Novi Sad), *Morfologija epistolarnosti u svetskoj književnosti: arhiv, glas i književno polje*

11.15 – 11.35: Sanja Roić (Zagreb), *Pisati i objavljivati „za nasušniji hljeb": Desničini prilozi u periodičnim publikacijama od 1947. do 1950.*

11.35 – 11.55: Samanta Paronić (Pula), *Svakodnevice u vremenu neizvjesnosti: Desničina prepiska 1946. – 1950.*

11.55 – 12.25: Rasprava

12.25 – 12.45: Stanka

Druga sjednica: Akteri
(predsjeda: Vladimir Gvozden)

12.45 – 13.05: Čedomir Višnjić (Zagreb), *Vladan Desnica, Dušan Brkić i Srpsko kulturno-prosvjetno društvo „Prosvjeta"*

13.05 – 13.20: Antonija Mlikota (Zadar), *Između pustošenja i spašavanja: konzervator Grgo Oštrić i borba za očuvanje zadarske baštine nakon Drugoga svjetskog rata*

13.20 – 13.40: Bojan Đorđević (Beograd), *Desničini uvidi u poetiku i dramaturgiju renesansne drame: prepiska sa Nikom Dubokovićem*

13.40 – 14.00: Mićo Jurjević (Obrovac – Zagreb), *Obrovčani u Desničinoj korespondenciji 1946. – 1950.*

14.00 – 14.20: Jelena Balog Vojak (Zagreb), *Tragom muzejske dokumentacije: kako je zbirka Vladana Desnice stigla u Muzej*

14.20 – 14.50: Rasprava i zatvaranje „Desničinih susreta 2026."

Znanstveni skup može se pratiti i na poveznici:

https://teams.microsoft.com/meet/356224978122422 5?p=zMGnNubNKZq7JIsIff

ID sastanka: 356 224 978 122 422 5

Pristupna šifra: bY7CN6tg

Desničini susreti 2026.

Desničina korespondencija, 1946. – 1950.:
akteri, situacije, htijenja

ULOMCI PISAMA UVRŠTENIH U *DESNIČIN EPISTOLAR. SVEZAK 2. (1946. – 1950.)*

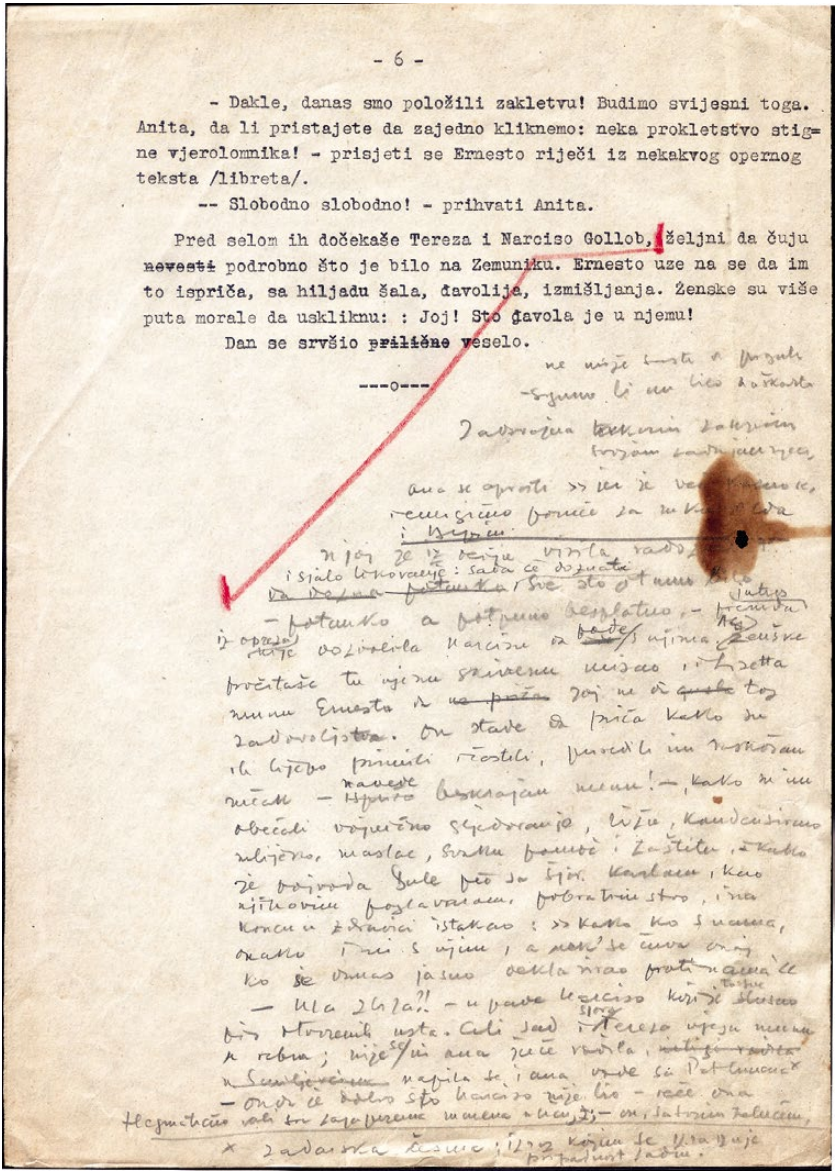
Vladan Desnica – Fanny i Nataši Desnica, Zagreb, 27. IX. 1947.

„Sad su im bolji uslovi za spavanje, jer smo njih premjestili u našu spavaću sobu na lijepi dvoosobni krevet, pa liježu ranije i niko im ne smeta, dok smo se ja i Ksenija preselili u tinel i spavamo na dva sofa. Djeca su uglavnom dobro i zdravo, lako uče (…) Hrane nema ništa, a prognoze za ovu zimu su dosta pesimistične, naročito u pogledu cijena koje su već horendne: mast preko 300 dinara, ako se uopće nađe, itd."

„Morate znati da je taj isti Oblasni priznao ženi jednog pobjeglog ustaškog ministra 5 hektara, s razloga što nema muža koji bi se za nju mogao brinuti, dok vama nisu priznali jer, mjesto odbjeglog ustašu, imate sina činovnika koji se za vas može brinuti. (…) 4 Nešto važno: Duško i drugi oko Srpskog muzeja vruće se interesiraju za oružje Jankovića i nabacili su mi par puta u proletu. Nemam pojma koliko bi se za sve en bloc moglo tražiti, ali ako budem mogao postići povoljnu cijenu, prodati ću senz altro [bez daljnjega]."

„Imam moj partizanski kaput, tangat[1] lijepo u modro i dosljedno postao tijesan, kao i jedne teške lovne cipele. Beći mi reče da bi se to lako i dobro prodalo za mast. Predviđam da je malko okasno, ali isto ću vam poslati, pa žurno gledajte da prodate: ja mislim da se za kaput može tražiti dva ekta masti a za cipele jedno ekto.[2]"

1 Tangati, (o)bojiti odjeću
2 Ekto (grč. *hekaton*, sto), mjera za težinu

- 6 -

- Dakle, danas smo položili zakletvu! Budimo svijesni toga. Anita, da li pristajete da zajedno kliknemo: neka prokletstvo stigne vjerolomnika! - prisjeti se Ernesto riječi iz nekakvog opernog teksta /libreta/.

-- Slobodno slobodno! - prihvati Anita.

Pred selom ih dočekaše Tereza i Narciso Gollob, željni da čuju novosti podrobno što je bilo na Zemuniku. Ernesto uze na se da im to ispriča, sa hiljadu šala, đavolija, izmišljanja. Ženske su više puta morale da uskliknu: : Joj! Sto đavola je u njemu!

Dan se srvšio prilično veselo.

---o---

- patetično a pitomo besplatno, -

Narciso

Ernesto

Joj

Anita

Tereza

Narciso Gollob

Zemunik

Sl. 5. *Stranica iz Desničina strojopisa* Zimskog ljetovanja *s autorovim rukopisnim dopunama (1948.)*
(„Zbirka Vladana Desnice“, br. 133, *u: Fundus Dvora Jankovića*)

Nini Glišić – Vladanu Desnici, Zemunik, 19. XII. 1947.[3]

„Kada u veljači 1944. mogoh se vratiti u grad da spasim bar najnužnije, nađoh skrovište potpuno provaljeno od zračnog tlaka brojnih bombi oko naše kuće. Na sreću oružje je ostalo zatrpano pod žbukom. Pokupih ga sve, no ne mogući ga prenijeti preko blokade, sakrih ga u podrum u jednu bačvu… Kada konačno mogoh posjetiti podrum u prvim mjesecima 1945., on bijaše gotovo prazan: dvadeset bačava, dio kojih punih, bjehu nestale i, nažalost, moradoh ustanoviti da je među nestalima bila i ona – za me najdragocjenija – sa starim oružjem."

„Prekjučer sam, iskoristivši prekid lošeg vremena, otišao u grad ponajviše zato da potražim posljednjeg potomka obitelji Fontanella i da potom posjetim skladište zaplijenjenog oružja za koje se tog istog dana trebala održati dražba, u nadi da ću tamo naći nešto moga, i, naposljetku, ako to bude moguće, priskrbim poneku zalihu za zimsko razdoblje. Nažalost, vratio sam se s tri prekrasne boce… i nekoliko preostalih tegli marmelade! Fontanellama i njihovim bliskim prijateljima – ni traga. Što se oružja tiče, sve stari kračuni. Želja mi je bila da ostanem u gradu do sljedećeg dana, jer je popodne i navečer u dalmatinskom Coventryju lakše susresti preživjele u rijetkim javnim lokalima, ali to nije bilo moguće jer je ovdje noću nužno moje prisustvo kako žene ne bi ostale same, jer su i dalje uznemirene zbog prošlih strahota. U svakom slučaju zadužio sam jednog dobrog prijatelja da se pobrine za to i da me obavijesti kad uđe u trag gore spomenutom pojedinicu."

(Prijevod s talijanskog: Sanja Roić)

Vladan Desnica – Srpskom kulturnom društvu „Prosvjeta", Zagreb, 15. V. 1948.

„Pošto sam zasad u nemogućnosti da odjednom smognem dugovani iznos od 6.000 dinara, molim da mi se olakoti način isplate, imajući pri tome u vidu činjenicu da sam putovanje za koje mi je taj zajam dat izvršio

[3] Nini Glišić, rođak Vladana Desnice

u korist Muzeja Srba u Hrvatskoj prateći njegovu komisiju i navodeći je na nalazišta traženog materijala i omogućujući mojim ličnim zalaganjem da Muzej dođe u posjed tog materijala. Stoga predlažem da Prosvjeta za taj iznos uzme (a prema već izvršenoj komisijskoj procjeni) neki od mojih predmeta koji se nalaze kod Muzeja i koji bi Muzej želio da ima u svojim zbirkama. Ako taj predlog ne možete da prihvatite, tad molim da mi odobrite otplaćivanje duga u mjesečnim ratama po 1000:- dinara. U koliko ni na to ne pristanete, molim da me o tome obavijestite, pa ću gledati da u najkraće vrijeme podmirim taj dug, makar uz kakve žrtve."

Vladan Desnica – Niki Dubokoviću, Zagreb, 28. V. 1948.

„Dakle, prilike su nas već poodavno nagnale na odluku da prodamo kuću, odnosno ostatke kuće u Splitu.[4] Renoviran je prvi kat; od drugog i trećeg kata ostali su vanjski zidovi a dijelom i unutrašnji, kao i skale. Postoji vrlo veliko dvorište, i u njemu nekakva straćarica, kuća ima, osim 5sobnog stana na I. katu, tri dućana i jednu dosta veliku prostoriju-magazin uz praonu. U toku je natezanje oko restauriranja II. i III. kata jer to traži stambena (koja li) vlast. Možda su čak već i započete radnje. Poznato mi je da u Jelsi ima izvjestan broj ljudi sa popriličnim svotama gotovine koji bi je vjerovatno htjeli, bar dijelom, u što uložiti, pa te lijepo molim – ako te ne mrzi tim se pozabaviti – da bilo direktno ili indirektno (na pr. preko g. Lešeta) govoriš sa kojim od presumptivnih reflektanata. Godinu-dvije prije rata mogli smo dobiti za tu kuću dva miliona; sad su doduše dva stana manje te bi prilično koštalo nadograditi ih, ali mislim ipak da bi kogod, s obzirom na današnju kupovnu moć novca, našao svoga računa (1r) da za nju (kako sad stoji, bez nove nadogradnje o kojoj sam spomenuo) dade 800-850 hiljada čistih."

[4] Tomića stine 1. Kuća je teško oštećena u savezničkom bombardiranju Splita u lipnju 1944.

Vladan Desnica – Fanny i Nataši Desnica, Zagreb, 24. X. 1948.

„Malo sam zakasnio s ovim odgovorom, jer je već počela moja sezona sinuitisa: već sam odležao prvu rundu, par dana. Sad idem na zračenje pa će mi valjda koliko-toliko pomoći. Inače sam dosta pritisnut poslom i dužnostima; srećom, sad mi žuč i probava ne daju smetnja, detto in buon ora. Biba je počela izlaziti iz kuće – popodne smo ja i ona bili malo po suncu na šetnji –, a Dodi i Ćiću prošla je febra; još 7-8 dana pa će i oni biti sasvim zdravi. Ksenija se dosta natrudila ovo vrijeme njihove bolesti; i sa školom su malo zaostale – svake ih godine ovako nešto zadesi, a ove je to počelo ranije nego inače."

„Ja sve dočaravam kako ćemo ove godine za Nikolju biti svi zajedno ovdje i kako ćemo je proslaviti što se bolje bude dalo – biti će nas puna kuća: osim nas kutnjih, troje rođaka (sad je i Tusi ovdje), Zanele, Marčetići, nekoliko mladića-studenata iz Murlakije (Todin mali, mali Dimitrović i sl.), a ev[entualno] i koja pristojnija osoba odavle, à la Tkalčić ili Bach i slični. Dobro bi bilo ako dotle bude oveće jedno prasešce, pa da ga za taj dan ostavimo i od njega napravimo hiljadu i jedan sendvič."

Vladan Desnica – Niki Dubokoviću, Zagreb, 24. X. 1948.

„Dakle, kad se sudi o ovakovim rabotama [*Komedija od Raskota*], tad treba uzeti jedno naročito mjerilo, ne estetsko nego gotovo isključivo kulturnoistorijsko; s tim smo, mislim, svi načistu. Drugo (a s tim smo manje načistu), treba imati u vidu da su težnja za originalnošću i cijena koja joj se pridaje, stvar novijeg datuma; datira uglavnom od romantizma. U ranija vremena bilo je baš protivno; vladala je težnja (i ta težnja može se uzeti gotovo kao imanentna pojmu „klasičnoga") da se što više približimo uzoru, da djelo epigona bude što sličnije djelu uzora, korifeja…."

Marcella Buzolić – Vladanu Desnici, Split, 30. X. 1948.

„Vidiš u kakvoj se situaciji nalazimo, nema ničega. Kraljević mi je rekao da će se interesirati i za krevete, ali bit će to prilično teško. Svi traže i žele kupiti krevete."

(Prijevod s talijanskog: Sanja Roić)

Vladan Desnica – Fanny i Nataši Desnica, Zagreb, 19. I. 1949.

„Mi vas sve čekamo i čekamo, prođe već i Mlado ljeto, a vas još nikako nema. Božići su nam protekli u radu i zaposlenosti, bez traga svetkovine i bez željenog odmora. Mislili smo proslaviti našu staru godinu ako na vrijeme dođete; bili bi sakupili prijatno društvance i prosjedili u razgovoru – pa eto i to izdade. (…) Ponekad se silno zaželim sunca, mora, južnog pejzaža, kojeg dana mira i odmora, ali i to je pusti san: evo i minule godine toga sam imao svega nekoliko dana."

„Nekidan se otvorio Muzej Srba. Prilično je lijepo uređen, samo po mom, skroz nestručnom, mišljenju podosta mršav, a bez potrebe. Dobiva se dojam kao da je izložen od svake vrste po jedan sami primjerak, pa stoga djeluje previše shematično, suvo i mršavo, didaktično i kosturno više nego bi trebalo. To su ti takozvani novi (1v) muzealni pogledi. Ali ako muzej treba da prikaže, u jednom ili u drugom pogledu, život prošlosti, tad se u tom prikazu mora da odrazuje ona punoća, ispreplетenost, raznolikost, pa i kontradiktornost, koje su svojstvene životu i bez kojih život nije život nego shema i apstrakcija. Izabirati iz života prošlosti samo ono 'najbitnije', ili 'najbolje', ili 'najkarakterističnije' e via dicendo, znači praviti neku školsku sliku života, neki prikaz života ad usum Delphini, drugim riječima correggere la vita falsandola. Kako će se na pr. sa tri ili četiri odabrana komada veziva prikazati čovjeku svo obilje, bujnost, raznolikost produkcije veziva u nekom narodu u neko doba, kako će se sa ta 3-4 komada predočiti koliki je dio i koliku važnost imalo vezenje u životu i kulturi tog naroda? Ako od stotina i stotina rukopisnih knjiga od 14 do 16 vijeka, ili od stotina i stotina knjiga iz naših prvih štamparija prikažemo samo 7-8, neće li se time vrlo mršavo

prikazati bujnost kulturnog bogatstva i neizbježno stvoriti dojam kulturne mizerije, i preko realne mjere? Kad bi muzej imao da govori tekstom, natpisima, diagramima i sl. a da to tek usput ilustrira tzv. 'eksponatima' kad bi govorio u prvom redu tekstom a tek u drugom slikom, predočbom, kad bi se obraćao u prvom redu misli a tek uzgred uobrazilji, kad bi više docirao nego evocirao, – tad bi to bila knjiga, knjiga s ilustracijama, a ne muzej. – Osim toga, Muzej je strašno nepotpun, pun velikih lakuna: na pr., razvitak građanstva kod Srba prikazan je s dva portretića i par nevažnih trgovačkih pisama; o građanskom životu srpskih 'kolonija' u Zadru, Šibeniku, Trstu itd ni riječi; o Kninu kao nekom centru ni riječi; ni slovka o Gerasimu Zeliću, o Savi Bjelanoviću, o Mirku Koroliji, o Božidaru Petranoviću i i Srbskodalmatinskom Magazinu. Preskočeni dakle čitavi vijekovi, prenebregnuta čitava područja. – Naših nekoliko stvari (– od oružja nije izložen nego jedan mali dio –) pretstavljaju dobar dio prve sale."

„Ksenija dosta dobra; svejednako je mršava i poprilično iscrpena, ali je moralno nešto vedrija. Nekog jada nam je materijalno lakše, zahvaljujući odvajanju od srcu milih i oku ugodnih estetskijih predmeta i umjetnina iz kuće, i za dva-tri mjeseca smo slobodni bar od onog strašnog izbliza gledanog lica mizerije, od svakočasovne brige, od formalne bosote i očigledne neishranjenosti djece, itd."

Nataša i Fanny Desnica – Vladanu Desnici, Islam Grčki, 25. II. 1949.

„Mi smo opet na muci radi kućâ. Pred 2–3 dana bio nam je jedan član Kot[arskog] N[arodnog] O[dbora] neki Knežević-Župan. Došao je da razgleda pojate, štale, magazine i t. d. jer da te ne spadaju u starine i da će nam se oduzeti za polj[oprivrednu] stanicu čim dođe Oblasna Komisija i ona ustanovi što spada pod zaštitu starina. (…) Što nam zadaje najviše brige i mnogo nesanih noći, to je magazin, a ti znaš zašto."

Vladan Desnica – Marinu Marasoviću, Zagreb, 1. III. 1949.

„(…) nekima na kotarskom n[arodnom] o[dboru] Benkovac palo je na pamet da nam uzmu zgrade i ono malo zemlje u Islamu i da to upotrebe najprije kao stočnu, a kasnije kao traktorsku stanicu. (…) To je posljednja daska na kojoj se kako tako držimo nad vodom, i bez toga bi, naročito za mamu i Natašu, problem bio upravo nepremostiv."

Uredništvo „Književnosti" – Vladanu Desnici, Beograd, 12. V. 1949.[5]

„Примио сам вашу новелу 'Баксуз' и, нажалост, не могу је објавити у 'Књижевности'. Иако је у њој, особито у првом делу, доста добро дат штимунг узалудности и очајања (што је било доста изнимно у бившој војсци), у другом делу, у коме је приказан одлазак аутомобилом, има толико обичне фељтонистике у негативном смислу, да сам убеђен да њено објављивање не би користило ни 'Књижевности' ни вама лично."

Vladan Desnica – Fanny i Nataši Desnica, Zagreb, 16. VI. 1949.

„(…) iscrpljen, upravo na kraju snaga, i što mi se ovaj sinuitis, sa glavoboljama i općim malessere, samo pogoršava. Sad sam dezorijentiran, i ne znam sam što i kako da se odlučim. Boriti ću se još da dobijem bar 21 dan dopusta, i to po mogućnosti što prije, ako bude moguće oko 1. jula, jer mi je prijeko potrebit."

[5] Urednik *Književnosti* u to doba bio je Eli Finci.

Vladan Desnica – Marinu Marasoviću, Zagreb, 20. VI. 1949.

„Dragi šjor Marine,

Pišu mi mama i Nataša da su tamo krovovi potpuno dotrajali, upravo u derutnom stanju, pa da se boje da će sasvim istrunuti grede i ostala drvenarija i da će kasnije možda biti sve uzalud. Bojim se da se jedne zimske noći sve ne sruši. U koliko ima mogućnosti da se izvrše namjeravani popravci, sad, tokom ljeta, bilo bi pravo vrijeme. Ja bih bio zadovoljan i kad bi se postavio krov od eternita (salonita, kako li se zove) – bilo što, bez obzira na estets[k]i i 'udobnosni' momenat, samo da se dalje ne ruši. Lijepo vas molim da o tome govorite s Fiskovićem pa da nešto odlučite."[6]

Vladan Desnica – Dubravki Luković, Zagreb, 19. VII. 1949.

„Meni je najzad uspjelo da se oslobodim ureda gdje sam dosad bio. Tri mjeseca ostati ću ovako frajer, jer moram da završim neke radove koji me odavna čekaju, a najesen ću izabrati kakvo zgodnije mjesto koje mi bolje odgovara kod kakve kult[urne] institucije, muzeja, biblioteke, ili sl."

Ksenija Desnica – Vladanu Desnici, Zagreb, 17. IX. 1949.

„U kući je sve u redu i svi smo s velikim uživanjem našli opet ovaj ugodan stanić. Samo nam je bez 'dva mladića' i dvije muške glave sve u kući prazno i suviše tiho. Čitavim putem pratili smo u mislima vaše napredovanje prema Islamu i zaključivali smo da ste prije 6 h morali biti u Islamu."

Matica srpska – Vladanu Desnici, Novi Sad, 1. VIII. 1949.

„Ваш 'Баксуз' није био добре среће ни у 'Летопису': неће се, нажалост, моћи штампати, и поред најбоље воље.

[6] Dr. Cvito Fisković

Разлози су углавном више литерарне природе, но имали бисмо замерки и на неке поставке у садржини; но о томе је тешко писати. Ви можете бољих и подробнијих примедаба добити од другова у Загребу, уколико они мисле да има повода за примедбе. Ако пак они сматрају да је све у реду, тим боље; онда га могу одмах и објавити."

Ksenija Desnica – Vladanu Desnici, Zagreb, 25. IX. 1949.

„Penicilin još nisam dobila, jer mi Ivo kaže da je baš sada kriza toga i da ga ni na klinikama nema. Obećao mi je da će mi ga barem posuditi dok ga ne dobijemo, ali još nije to učinio."[7]

Ksenija Desnica – Vladanu Desnici, Zagreb, 26. IX. 1949.

„Ako bi dolje mogao da dobaviš bar litru ulja da imamo za slučaj da se trefi riba ili zelje dobro bi bilo. Mast smo sada dobili na aprovizaciju. Za hranu je već prilično teško – svaki dan moram (2v) da razbijam glavu što ću skuhati."

Ksenija Desnica – Vladanu Desnici, Zagreb, 1. X. 1949.

„S Ivom sam 2 puta govorila ove sedmice na telefon zbog penicilina. Zamisli pegule: Sad je kuga, pa su nekako ograničili uvoz i tako ga ni u (1v) bolnicama nema nego za najhitnije. On je govorio i sa direktorom glavne apoteke, pa ništa, (…) se strpimo. Meni ne bi bilo stalo, da nekako ne ispadamo pred onima u Jelsi kao da se ne brinemo. A može im slučajno i ustrebati. Prošekovice nema ovdje, ali nadam se da će doći ovih dana. Ne vjerujem ni ona da će pomoći. Poslala sam opet natrag recept Nenadu, ali ni tamo ga neće biti. Ivo me tješi da će kroz neko vrijeme opet biti više toga."[8]

[7] dr. sc. Ivo Drinković, dr. med.
[8] dr. sc. Ivo Drinković, dr. med. i dr. sc. Nenad Giunio, dr. med.

Ksenija Desnica – Vladanu Desnici, 4. X. 1949.

„Prošle noći sanjala sam vrlo jasno jedan san – koji bi mogao biti i istinit. Sanjala sam da sam pošla na grob tatin, da sam gledala sve tačno je li pokvaren ili zapušten. Da sam opazila kako je na stupu postavljena još jedna plaketa s imenom jednog pokojnika te da sam po tome zaključila da su mještani znajući da je grob zapušten od vlasnika dozvolili da se neko drugi tu pokopa. – I sad kad mislim kako se mi od rata za taj grob nismo brinuli ne znajući kome da se obratimo, a ne htijući za to moliti fratre (2r) vrlo bi lako moglo biti da se doista to dogodilo, i da je onaj moj san, koji je bio tako jasan, mogao da ima neko značenje. Mučim se zbog toga."

Gino Rolli – Vladanu Desnici, Mestre, 7. X. 1950.

„Najdraži Vladane, Doznajem od Artura Cronije da ste objavili djelo koje sam Cronia ocjenjuje 'izvanrednim' pod naslovom 'Zimski [*sic*!] ljetovanje''.[9] Bio bih Vam neizmjerno zahvalan ako biste mi poslali primjerak jer radi se o djelu za koje mi Cronia jamči da me se posebno tiče. Srdačni pozdravi svim vašim dragima uz stisak ruke – Gino Rolli."

(Prijevod s talijanskog: Sanja Roić)

Ksenija Desnica – Vladanu Desnica, Zagreb, 15. X. 1949.

„Ja imam utisak da je i Dončeviću knjiga učinila velik utisak, ali da on misli da (1r) ideološki pogrešno misliš. Sad ti ćeš bolje moći sve to prosuditi kad dođeš, a i onda sa njime diskutirati. Meni je glavno da se zbog toga ti ništa ne uzrujavaš i da te ne deprimira. Činjenica je da sve tvoje stvari kogod ih pročita i zapamti i stvore mu duboku impresiju, a da njihove nemaju nekakve vrijednosti. To je glavno. Za drugo ćemo lako."

[9] Arturo Croania, slavist (Zadar, 13. XII. 1896. – Padova, 11. V. 1967.).

Vladan Desnica – Slavku Kolaru, Islam Grčki, 20. X. 1950.

„Knjiga je [*Zimsko ljetovanje*], kako vidim, imala priličan odziv: kritike o njoj već danas premašaju njen obim. Doista, ne bih bio pomislio da je potreban toliki broj stranica da bi se protumačilo kako jedna knjiga ne valja!"

Ksenija Desnica – Vladanu Desnici, [Zagreb], 20. X. 1950.

„Po podne sam bila u zubarice i u Dr Prašek. Primila me baš krasno, za te mnogo pita i mnogo te pozdravlja. (...) Druge nema. Za šarlah me je opet prepala. Ništa da ne jenjava i da nema nade kroz zimu da bi mogao opadati. Nije težak, ali nije ni lak, a ima vrlo često posljedice na srcu. Ja neznam zbilja više ništa da to kažem glede djece. Odluči kako misliš. Ja sam se nekako nadala da ću čuti dobre vijesti o tome i u toj nadi sam i pošla kod nje."

Ksenija Desnica – Vladanu Desnici, Zagreb, 24. X. 1950.

„Nije da me ljuti što misli neki Ž[ivan] M[ilisavac] koji i ne može da sudi o tebi, jer ti nije dorastao, uzbuđuje me i ljuti samo nepravda kako može da se ovakvo jedno djelo javno pojavi, a da se niko ne nađe da o njemu reče riječ koju zaslužuje. Ljuti me ovo doba slabića, ulizica, koje svijesno pomaže netalentiranost i koje svjesno guši nešto što vrijedi. Sretna sam što se tebe ne dotiče sve to more gluposti koje se štampaju a to i jest znak da si potpuno siguran u vrijednost ovoga što u sebi nosiš."

Ksenija Desnica – Vladanu Desnici, 25. IX. 1949.

„Sjedili su neko vrijeme s nama Kolar, Marinković i Krklec. Čula sam kako Krklec priča Matkoviću kako je tvoja stvar psihološki krasno obrađena i (2r) dana svježe, neposredno. Matkovićka mi je baš nešto vrlo živo pričala,

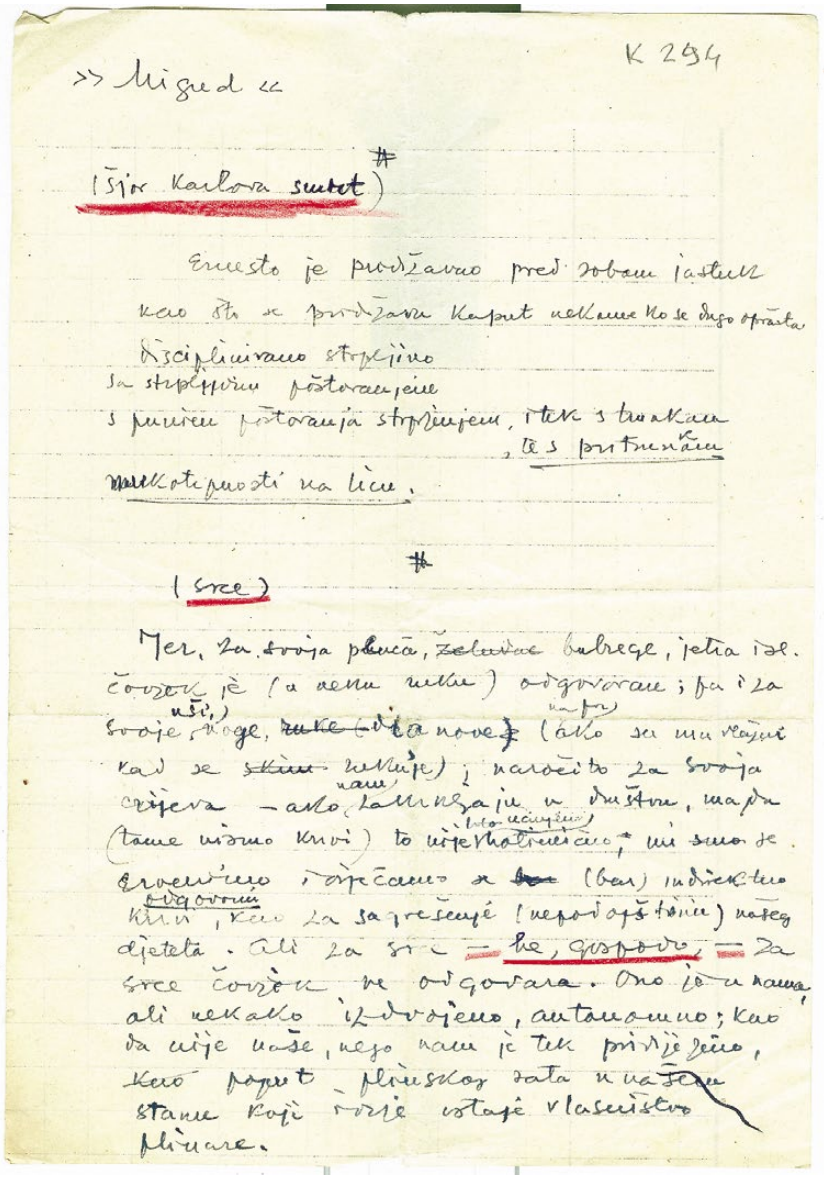
ali toliko sam ipak uhvatila. Kad se Krklec digao rekao je: 'Sve vas je prozaiste Desnica pobio' – a Kolar: 'znam, znam'."[10]

Mate Suić – Vladanu Desnici, Zadar, 1. XI. 1950.

„Koristim ovu priliku da Vam izrazim svoje čestitke na sjajnom djelu koje ste nedavno objavili.[11] Otvoreno Vam kažem da je to za mene najbolje djelo koje je do sada napisano o Sjevernoj Dalmaciji i najbolje djelo koje je uopće napisano poslije rata. Pročitao sam ga valjda jedno pet puta, uvijek s užitkom i s interesom. Šteta samo što naklada nije bila veća."

(Izbor ulomaka: Bojan Đorđević, Samanta Paronić, Sanja Roić i Drago Roksandić)

[10] [0596 + 0597 + 0598 + 0599], u: *Desničin epistolar, sv. 2*.
[11] Misli se na *Zimsko ljetovanje* (Naklada Zora, Zagreb 1950.).

K 294

>> Migud <<

(Išjor Karlova smrt)

Ernesto je prodžavao pred sobom jastuk
kao što se prodžava Kaput nekamo ko se dugo oprata,
Disciplinirano strpljivo
sa strpljivim poštovanjem
s puninom poštovanja strpljenjem, tek s tvarkama
, te s pritvornošću
mrkotnosti na licu.

(srce)

Mer, za svoja pluća, želudac bubrege, jetra itd.
čovjek je (a nema ruke) odgovoran; pa i za
svoje, moge, ruke (oca nove) (ako se mu vraćaju
kad se stisne nekuje); naročito za svoja
crijeva - ako (ali nije u društvu, mapa
(tamo nismo kivi) to nije hotimično, mi smo se
čovječno, ljepčano se (bez) individualno
odgovorni
kivi, kao za spasenje (neposlušnog) našeg
djeteta. Ali za srce — he, gospodo, — za
srce čovjek ne odgovara. Ono je u nama,
ali nekako izvanjsko, autonomno; kao
da nije naše, nego nam je tek privrijeđeno,
kao poput plinskog zata u našem
stanu koji nosi ostaje vlasništvo
plinara.

Sl. 6. *Desničini autografi za pripovijetku* Migud *(1948.)*
(„Zbirka Vladana Desnice“, br. 133, u: *Fundus Dvora Janković*a)

Desničini susreti 2026.

Desničina korespondencija, 1946. – 1950.:
akteri, situacije, htijenja

SAŽECI IZLAGANJA

Jelena Balog Vojak
Hrvatski povijesni muzej
j.balog@hismus.hr

Tragom muzejske dokumentacije: kako je zbirka Vladana Desnice stigla u Muzej

Hrvatski povijesni muzej ima dugu i bogatu tradiciju prikupljanja, obrade i izlaganja hrvatske kulturne baštine, a nastao je spajanjem Povijesnog muzeja Hrvatske i Muzeja revolucije naroda Hrvatske te je sljednik ustanova i odjela koji su tijekom povijesti djelovali pri ovim muzejima. Svoje djelovanje započeo je 1846. osnutkom Narodnog muzeja te je u 180 godina prikupio više od 300 000 predmeta sistematiziranih u 16 zbirki. Brojne osobe iz političke, kulturne i društvene povijesti Hrvatske svoje su ostavštine, zbirke i predmete darovale ili prodale Muzeju tijekom njegova djelovanja. Jedna takva skupina predmeta jest zbirka oružja Vladana Desnice, otkupljena za Muzej 1948. godine. Zbirka broji oko 150 predmeta i danas je dio Zbirke oružja Hrvatskog povijesnog muzeja. U radu se na temelju sačuvane muzejske dokumentacije prikazuje put dolaske zbirke u Hrvatski povijesni muzej.

Bojan Đorđević
Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu
nalesko1965@gmail.com

Desničina prepiska 1945 – 1950: društveni i kulturni kontekst

U radu se kontekstualizira diskurs Desničine prepiske vođene od 1945. do 1950. godine. Analizira se kako se intimni (lični, subjektivni, porodični) fokus Desničine prepiske prepliće sa društvenim – u ono vreme nužno i ideološkim – kontekstom i ukazuje se na to da u velikoj meri taj društveni kontekst utiče na tematsku i semantičku ravan Desničinog epistolara.

Bojan Đorđević
Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu
nalesko1965@gmail.com

Desničini uvidi u poetiku i dramaturgiju renesansne drame: prepiska sa Nikom Dubokovićem

U radu se analizira kulturnoistorijski kontekst Desničine prepiske sa Hvaraninom Nikom Dubokovićem, posebno u svetlu razmenjenih mišljenja o estetskom, dramaturškom, književnoistorijskom i kulturnoistorijskom okviru hvarske renesansne drame Komedija od Raskota. Ukazuje se na Desničine lucidne uvide u poetiku i dramaturgiju renesansnih pisaca.

Vladimir Gvozden
Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu
vgvozden14@gmail.com

Morfologija epistolarnosti u svetskoj književnosti: arhiv, glas i književno polje

Rad istražuje morfologiju epistolarnosti u svetskoj književnosti kao liminalnog žanra na raskršću autopoetike, estetike i sociologije kulture. Polazeći od teze da pismo pisca nije puki biografski artefakt, već laboratorija forme i estetskog programa, rad analizira epistolarni diskurs kroz trijadu arhiva, glasa i književnog polja. Oslanjajući se na teorijski aparat Pjera Burdijea, pismo se može tumačiti kao poligon za borbu za autonomiju polja, oblikovanje autorskog habitusa i akumulaciju simboličkog kapitala u uslovima društvenih i institucionalnih pritisaka. Nasuprot okamenjenoj strukturi arhiva, pismo – u svetlosti ideja Žaka Ransijera – deluje kao glas koji vrši radikalnu redistribuciju čulnog, dajući vidljivost potisnutim estetskim i egzistencijalnim iskustvima. Primeri prepiske različitih autora i autorki (Volter, Ruso, Flober, Žorž Sand, Kafka, Marina Cvetajeva, Virdžinija Vulf i, naravno, V. Desnica) pokazuju kako epistolarna forma služi kao ključni medijum za redefinisanje pravila igre, uspostavljanje novog nomosa i strategijsko zauzimanje pozicija unutar književnog polja.

Mićo Jurjević
Ul. Ivane Brlić Mažuranić 82, Zagreb
mico.jurjevic@gmail.com

Obrovčani u Desničinoj korespondenciji 1946. – 1950.

Završetak Drugog svjetskog rata Obrovac dočekuje u sasvim novim društveno-političkim uvjetima, što donosi i nove uvjete za obitelj Desnica. Njihova privatna imovina u velikoj mjeri prolazi proces konfiskacije i nacionalizacije. Iz Obrovca odlazi gotovo sva rodbina Vladana Desnice, a ostaju samo strina Zorka i sestrična Oja, u njihovoj staroj kući. U svojoj konverzaciji Vladan komunicira s njima i zanima se za njihovo zdravlje te situaciju u Obrovcu. Vladanu se javljaju i drugi Obrovčani s kojima je (i uz koje) odrastao tijekom čestih boravaka u Obrovcu. Tako je za uslugu javila susjeda Marija Jokić, kojoj Vladan čini jednu privatnu uslugu. Isto tako, u korespondenciji prepoznajemo obrovačkog težaka Pericu Jokića i sitnog obrtnika, Dušana Kuridžu, zvanog Cinco, kojemu je zanimljiv Vladanov *Ford* pa na suptilan način želi saznati cijenu. Cinco je bio ugostitelj i trgovac, ali i vrlo angažiran u kulturnom životu mjesta. Imao je prekrasan glas i uživao u pjevanju talijanskih kancona u kanjonu Zrmanje.

Sve ovo govori u prilog tomu da je Vladan u svojim čestim boravcima u Obrovcu bio u cijelosti uključen u dnevna obrovačka zbivanja i u pravom smislu u društveni život grada. Nedvojbeno, u pripovijetkama *Proljeće u Badrovcu* i *Bunarevac* vrlo je lako prepoznati prostor i likove s obrovačkih ulica.

Antonija Mlikota
Odjel za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru
amlikota@unizd.hr

Između pustošenja i spašavanja: konzervator Grgo Oštrić i borba za očuvanje zadarske baštine nakon Drugoga svjetskog rata

U ovom izlaganju prisjetit ćemo se pomalo zaboravljenog zadarskog konzervatora Grge Oštrića, koji je svoju profesionalnu karijeru započeo u ratom i poratnim događanjima opustošenom i razorenom Zadru. U teškim i oskudnim uvjetima predano je štitio umjetnine i kulturnu baštinu, spašavao vrijedne predmete od uništenja, ponekad ih doslovno otimajući iz ruku prije uništenja. Kako je bilo biti stručnjakom i zaljubljenikom u baštinu u vremenu obilježenom nedostatkom sredstava, stručnjaka i razumijevanja za njezinu zaštitu? Suočenom s oskudicom, nebrigom i prijetnjom daljnjeg uništavanja spomenika, Grgo Oštrić vodio je gotovo svakodnevnu borbu za očuvanje kulturne baštine. Bio je spreman podnijeti i osobne žrtve, kako je naveo u jednom pismu Miroslavu Krleži, kako bi zaštitio umjetnine i povijesne spomenike, ponekad ih doslovno spašavajući u zadnji trenutak od uništenja. Što su Grgo Oštrić i Vladan Desnica bilježili u svojim pismima, s kakvim su se poteškoćama suočavali i što ih je najviše zaokupljalo u tim teškim poratnim godinama?

Samanta Paronić
Centar za inovativne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
sparonic4@hotmail.com

Svakodnevice u vremenu neizvjesnosti: Desničina prepiska 1946. – 1950.

Prepiska koju sadržava osobna ostavština Vladana Desnice za razdoblje od 1946. do 1950. godine, a koja je istraživački dostupna u 1093 skena, prvorazredni je izvor za povijest svakodnevice. Interpretacija pretpostavlja jasno definiranje što se sve pod svakodnevicom u konkretnom slučaju podrazumijeva i u kakvu su međuodnosu njezine različite dimenzije. Šestero članova nuklearne obitelji (otac Vladan, majka Ksenija i maloljetna djeca Olga, Jelena, Nataša i Uroš) kao svoje članove podrazumijeva Vladanovu majku Fanny i sestru Natašu, koje u čitavu tom razdoblju žive u Islamu Grčkom, te Ksenijinu majku Emicu Carić, koja živi u Jelsi na Hvaru. Članovima obitelji smatra se i Zorku, suprugu Vladanova pokojnog brata Boška u Obrovcu, te njihovu tada već odraslu djecu Jucu, Oju, Stojana i Zavišu. Svatko od njih ima svoje svakodnevice na istim mjestima ili na različitim stranama, a ono što ih povezuje prvenstveno je vrlo visoka razina srodničke predanosti, saživljenosti, empatije, svijesti o međuovisnosti u vremenima „revolucionarne tranzicije" i svakovrsnih neizvjesnosti iz dana u dan. Osoba koja živi sve te svakodnevice svojih najbližih i aktivno se u njima involvira – zajedno sa suprugom Ksenijom – iako i sama živi na vlastitoj egzistencijalnoj razdjelnici između vrlo zahtjevnog i odgovornog činovničkog posla te opsesivnih poriva ka književnom stvaralaštvu jest Vladan Desnica. Ovaj prilog bit će doprinos rekonstrukciji njihovih struktura svakodnevice.

Sanja Roić
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
sanja.roic@gmail.com

Pisati i objavljivati „za nasušniji hljeb“: Desničini prilozi u periodičnim publikacijama od 1947. do 1950.

U poslijeratnoj „petoljetci“ Vladan Desnica objavio je 1947. godine svoj prvi rad, novelu *Susjedi* u književnom časopisu *Republika*.

Do konca 1950. tiskano mu je ukupno 25 priloga u dvjema beogradskim i osam zagrebačkih periodičnih publikacija te u jednom zborniku: bile su to novele, kritike i jedan prijevod. Još jedna njegova novela „u radu“ datirana je 1948. godine.

Istražit će se pod kojim su uredništvima i u kojim književnim kontekstima u tim publikacijama bili objavljeni njegovi radovi te kakav je bio njihov ekonomski učinak. S tim u vezi iznijet će se osvrt na piščevu prepisku s bliskim osobama u razdoblju 1945. – 1950. i na podatke o honorarima u sklopu državne profesionalizacije književnog rada.

Drago Roksandić
Centar za inovativne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
roksandic1948@gmail.com

Desničina epistolarna kultura u dobu revolucionarne tranzicije

Posljednja rečenica dugačkog pisma Slavka Kolara Vladanu Desnici iz Zagreba u Islam Grčki, 14. X. 1950., glasi: „Veselim se tvom povratku da kojiput mudro podivanimo." Odgovarajući dugačkim pismom na isto tako dugačko pismo Aleksandra Tišme o „književnim pitanjima" iz Zagreba u Novi Sad, 23. III. 1953., Desnica odmah kaže: „Bilo bi još zgodnije da ste ovdje pa da se možemo usmeno natenane porazgovoriti, kad Vas već takva književna pitanja toliko zanimaju." Pismo je, dakle, u obama slučajevima manje „zgodno" nego *tête-à-tête* razgovor dvojice književnika, očito, ne samo o pitanjima književnog zanata. U to se doba „razgovarati", pa i „porazgovoriti", moglo i telefonom, pod uvjetom da su se sugovornici nalazili u uskom krugu onih koji su se njime mogli koristiti, odnosno da su uspijevali dobiti vezu, ako su ga i imali dostupnog, da je čujnost bila podnošljiva itd. Razdoblje od 1945. do 1950. u Hrvatskoj i Jugoslaviji nije bilo sklono održavanju obiteljskih ili srodničkih odnosa među ljudima koji su bili raspršeni, poput Desnica, između Zagreba, Islama Grčkog, Jelse, Obrovca, Splita itd. Pisane poruke u svim svojim oblicima od dopisnica nadalje bile su nenadomjestive. Poslovni ili profesionalni interesi – ako se nije bilo u nerijetko konspirativnim krugovima vlasti i/ili moći birokratizirane države „narodne demokracije" – morali su biti zaštićeni pisanim oblikom. Nasuprot usmenim razmjenama (glasine ili Klub književnika), koje su nerijetko bile nedovoljno pouzdane, pisma su se nametala kao, razmjerno, najpozdaniji komunikacijski medij u situacijama svakovrsnih poratnih tranzicija i nerijetko proturječnih aspiracija. Međutim, Desničina pisma u to doba, svejedno „javna" ili „privatna", uvijek su i pripovijedna, na granici literature. U njima su redovito vrlo prepoznatljivi akteri – počevši od njega samog – situacije i one uvijek reflektiraju svrhovitost, koja nikad nije u jednoj dimenziji. Međutim, Desničina „konstrukcija" zbirke pisama od 1946. do 1950. krije nemale nepoznanice – neuravnotežena kronološka distribucija, potpuni izostanak pisama supruzi Kseniji, uočljivo jednostrana sačuvanost prepiske s Nikom Dubokovićem,

izdvojenost pisama u vezi s radnim mjestom i, kasnije, mirovinom itd. Sve to, kao i ono što je dostupno, čini Desničinu korespondenciju od 1946. do 1950. prvorazrednim vrelom za razumijevanje Vladana Desnice kao čovjeka i kao stvaraoca.

Desničini susreti 2026.

Desničina korespondencija, 1946. – 1950.:
akteri, situacije, htijenja

PRILOZI ZA FOTODOKUMENTACIJU

Desnice, Uroševi i Boškovi u Obrovcu uoči rata 1941. godine

Sl. 7. *Desnice pred kućom u Obrovcu koju je sagradio Vladimir Desnica, otac Uroša i Boška Desnice. Slijeva nadesno: nepoznata djevojčica, otac Nikanor Raketić /u pozadini, čovjek s bradom/, Julijana (Juca), kći Zorke i Boška Desnice, Fanny, Uroševa supruga, Zorka, Boškova supruga, Nataša, kći Fanny i Uroša Desnice, Uroš Desnica, Olga (Oja), kći Zorke i Boška Desnice, nepoznati čovjek u pozadini, Ksenija Desnica, Vladanova supruga i Boško Desnica. Na slici nema Stojana (Brace), sina Zorke i Boška, te Vladana, sina Fanny i Uroša.*
(„Zbirka starih fotografija“, br. ?, u: *Fundus Dvora Jankovića*)

Vladan Desnica i njegova obitelj

Sl. 8. *Vladan Desnica (1945.)*
(„Zbirka starih fotografija“, br. 350, *u: Fundus Dvora Jankovića*)

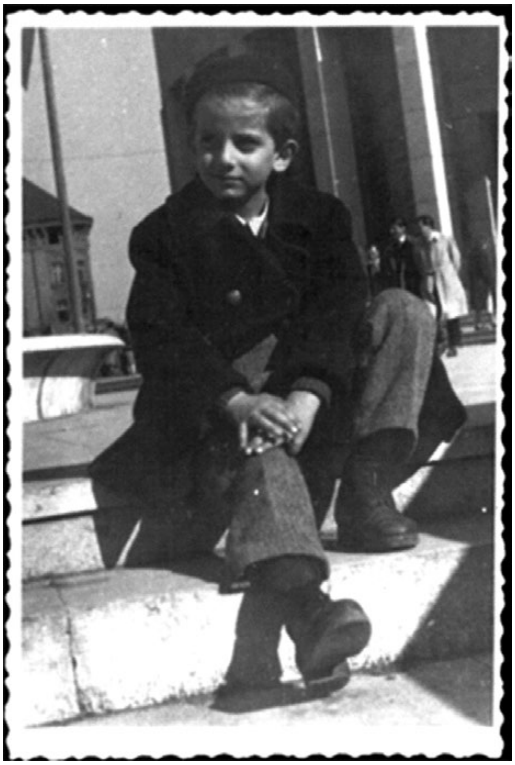
Sl. 9. *Fanny Desnica, Vladanova majka*
(„Zbirka starih fotografija“, br. 353, *u: Fundus Dvora Jankovića*)

Sl. 10. *Desnice kod Kamenog stola u vrtu Kule Jankovića (slijeva nadesno): Ksenija Desnica, Fanny Desnica i Nataša Desnica. U prednjem planu djeca (slijeva nadesno): Uroš, Olga i Jelena* (b. d.)
(„Zbirka starih fotografija“, br. 371, *u: Fundus Dvora Jankovića*)

Sl. 11. *Vladan Desnica s kćerima Olgom (lijevo) i Jelenom (desno) u Jelsi (1953.)* („Zbirka starih fotografija“, br. 713, *u: Fundus Dvora Jankovića*)

Sl. 12. *Uroš Desnica, sin Ksenije i Vladana Desnice* (b. d.)
(„Zbirka starih fotografija“, br. 677, *u: Fundus Dvora Jankovića*)

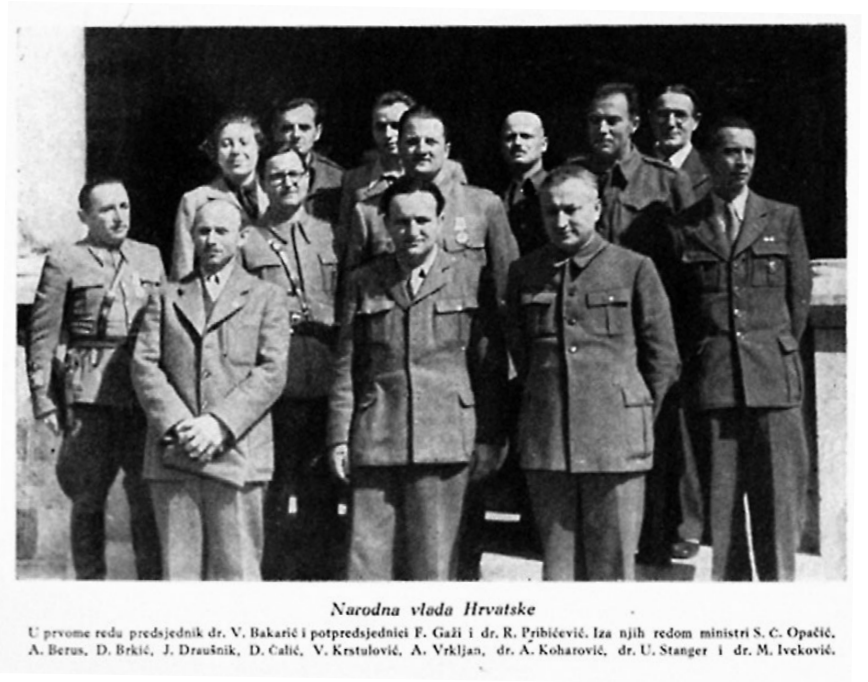
Sl. 13. *Jelsa 1950-ih (razglednica)*
(Ljubaznošću g. Joška Bracanovića, ravnatelja Muzeja hrvatskih starina)

Stojan (Braco) Desnica

Sl. 14. *Stojan (Braco) Desnica, sin Boška Desnice, na Visu 1944. godine* („Zbirka starih fotografija“, br. ?, *u: Fundus Dvora Jankovića*)

Dušan Brkić

Narodna vlada Hrvatske

U prvome redu predsjednik dr. V. Bakarić i potpredsjednici F. Gaži i dr. R. Pribićević. Iza njih redom ministri S. Č. Opačić, A. Berus, D. Brkić, J. Draušnik, D. Čalić, V. Krstulović, A. Vrkljan, dr. A. Kohorović, dr. U. Stanger i dr. M. Iveković.

Sl. 15. *Narodna Vlada Hrvatske, konstituirana u Splitu, 14. travnja 1945. U drugom redu, slijeva nadesno: Anka Berus i Dušan Brkić (osoba s naočalama)* (Izvor: *Narodna Vlada Hrvatske*, Državno nakladno poduzeće Hrvatske, Zagreb 1945.)

Niko Duboković

Sl. 16. *Niko Duboković, voditelj Centra za zaštitu kulturne baštine u Hvaru* (b. d.)
(Ljubaznošću g. Joška Bracanovića)

Sl. 17. *Niko Duboković (u sredini lijevo) u pratnji Ive Andrića u hvarskom franjevačkom samostanu*
(Izvor: Joško Kovačić, „Nobelovac Andrić u Hvaru“, *Kruvenica – List župe sv. Stjepana* (Hvar), god. I., 20. 4. 2012., 34–35 navodi da je slika snimljena 1962. ljubaznošću g. Joška Bracanovića)

Dodatak: „…nakon smrti svoje žene Andrić je umesto u Herceg Novom (poklonio je kuću gradu) leta i zime provodio na Hvaru, i to od leta 1969. Koliko je meni poznato, bio je poslednji put u ranu jesen 1973. (…) Ovo je odlična fotografija. Govori toliko o Andrićevoj bliskosti sa franjevcima. Imam ja neka pisma Andrićeva (u privatnom vlasništvu mome) o boravku nekako u to doba u jednom franjevačkom samostanu u Bosni. Dakle, celoga života se njima bavio.“ (prof. dr. Bojan Đorđević)

Marin Marasović

Sl. 18. *Splitski građevinski poduzetnik Marin Marasović sa suprugom Marijom u procesiji Sv. Duje 1932.*
(Foto: Borović)
(Ljubaznošću doc. dr. sc. Filipa Šimetina Šegvića)

Grga Oštrić

Sl. 19. *Zadarski konzervator Grga Oštrić (1946.)*
(Foto: Ratko Novak, Fototeka Znanstvene knjižnice Sveučilišta u Zadru, inv. br. 609)
(Ljubaznošću prof. dr. sc. Antonije Mlikota)

Sl. 20. *Prigodom prvog posjeta razorenom Zadru 1951. godine predsjednik FNRJ Josip Broz Tito obišao je ostatke samostana i crkve sv. Marije. Pratnja i svojevrsni vodič po razorenoj povijesnoj jezgri Zadra bio mu je zadarski konzervator Grga Oštrić.*
(Snimljeno 17. srpnja 1951. godine, Fototeka Znanstvene knjižnice Sveučilišta u Zadru, inv. br. 1330)
(Ljubaznošću prof. dr. sc. Antonije Mlikota)

Desničini susreti 2026.

Desničina korespondencija, 1946. – 1950.:
akteri, situacije, htijenja

ŽIVOTOPISI SUDIONIKA

Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica dokumentaristica, diplomirala je 2003. povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i od 2004. radi kao dokumentaristica u Hrvatskom povijesnom muzeju. Autorica je više stručnih radova i publikacija iz područja muzejske dokumentacije i digitalizacije, objavljenih u međunarodnim i domaćim stručnim publikacijama. Uže joj je područje interesa primjena domaćih i međunarodnih standarda u muzejskoj dokumentaciji te je od 2019. članica Stalnog odbora za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Od 2021. matičarka je prve razine za povijesne muzeje i zbirke u Hrvatskoj.

Bojan Đorđević (Trstenik, 1965.), u rodnom gradu završio je osnovnu i srednju školu. Diplomirao je, magistrirao i doktorirao na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Radio je od 1995. godine u Institutu za književnost i umetnost, a u isto vreme i kao gostujući profesor na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Nišu. Od 2011. godine radi na Katedri za bibliotekarstvo i informatiku Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, a od 2020. godine u zvanju redovnog profesora. Profesor je arhivistike i muzeologije. Upravnik je Katedre za bibliotekarstvo i informatiku. Pored arhivističke teorije bavi se i književnoistorijskim i kulturnoistorijskim istraživanjima, a posebno srpsko-hrvatskih kulturnih i književnih odnosa. Autor je četrnaest monografija i više od dve stotine naučnih studija. Najvažnije monografije: *Nikola Nalješković dubrovački pesnik XVI veka*, *Molijer u Dubrovniku*, *Arhivi govore: prilozi proučavanju srpsko-hrvatskih kulturnih veza u 20. veku*, *Kulturni život pod okupacijom*, *Letopis kulturnog života Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1926.-1928.*

Vladimir Gvozden, profesor svetske i komparativne književnosti sa teorijom književnosti na Univerzitetu u Novom Sadu, Srbija. Bio je gostujući profesor i istraživač na više stranih univerziteta (Zagreb, Beč, Toronto, Barcelona, Brno, Regensburg, Innsbruck, Poznan). Autor je niza knjiga, među kojima su: *Srpska putopisna kultura 1914-1940* (2011), *Komparativna književnost i kultura: kritički uvod* (2019), *Kapitalizam i književnost* (sa Alparom Lošoncom, 2020), *Atmosfera kraja* (2024).

Mićo Jurjević (Kruševo, 1962.), diplomirani ekonomist te sveučilišni specijalist strateškog poduzetništva s licencama investicijskog savjetnika i brokera za trgovanje vrijednosnim papirima. Profesionalnu karijeru gradi u financijskom sektoru i na tržištu kapitala. U Dalmatinskoj banci d. d. Zadar počeo kao kreditni referent, a zatim pomoćnik direktora Sektora računovodstveno-financij-

skih poslova i direktor brokerske kuće u vlasništvu Banke, zatim predsjednik Uprave društva za upravljanje fondovima Dalbank invest d. o. o. Zagreb koji izrazito uspješno upravlja PIF-om (ZIF-om) Velebit d. d. Karijeru uspješno nastavlja kao predsjednik Uprave brokerskih kuća CROBA Vrijednosnica i Partner Kapital iz Zagreba. Od 2008. pridružuje se Agram koncernu kao savjetnik Uprave Agram brokera d. d. i Agram Invest d. d. Zagreb. Između ostalog, tijekom profesionalne karijere predsjedao Grupacijom društava za upravljanje investicijskim fondovima pri Hrvatskoj gospodarskoj komori te bio članom većeg broja nadzornih odbora, pri čemu treba izdvojiti članstvo i predsjedanje Nadzornim odborom Varaždinske burze d. d. Inicijator osnivanja i predsjednik zavičajne udruge Matica Obrovčana. Suurednik knjige *Obrovac i obrovački kraj kroz vjekove* (Zadar – Obrovac, 2024.) te autor knjige *Obrovački nogometni gen* (Zagreb, 2025.).

Antonija Mlikota, izvanredna profesorica na Odjelu za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru. Njezin znanstveni rad obuhvaća različite aspekte umjetnosti 20. stoljeća, s posebnim naglaskom na obnovu i urbanistički razvoj Zadra nakon Drugoga svjetskog rata. Opsežno je istraživala život i rad Otti Berger, hrvatske tekstilne dizajnerice koja je najprije bila studentica, a potom i profesorica na Bauhaus školi u Dessauu. Njezini ostali znanstveni interesi uključuju povijest i teoriju konzerviranja i restauriranja, istraživanje provenijencije umjetničkih djela, osobito u kontekstu Drugoga svjetskog rata, povijest arhitekture te različite umjetnike i umjetničke fenomene u Hrvatskoj i Europi u 19. i 20. stoljeću.

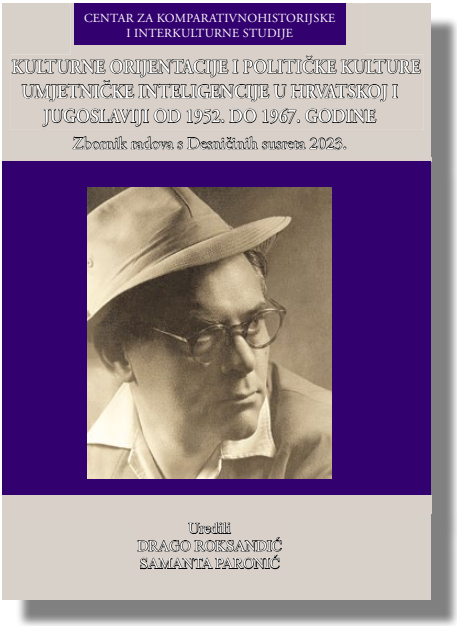
Samanta Paronić (Pula, 1990.), vanjska suradnica na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Diplomirala hrvatski jezik i književnost te povijest na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli. Doktorirala na poslijediplomskom doktorskom studiju „Jadran – poveznica među kontinentima" na Sveučilištu u Zadru. Autorica više znanstvenih radova i monografija: *Logori smrti: potresna stvarnost barbanskih i proštinskih „evakuiraca" (1914. – 1918.)* (2015.), *Društvene prilike u labinskoj komuni tijekom mletačke uprave* (2016.) i *Župa Barban u XIX. stoljeću. Demografska slika kroz prizmu matičnih knjiga* (2020.). Supriređivačica i suurednica izdanja *Mikrohistorija. Pola stoljeća inovacija* (2022.). Lektorica i korektorica brojnih znanstvenih i stručnih publikacija. Suurednica zbornika *Kulturne orijentacije i političke kulture umjetničke inteligencije u Hrvatskoj i Jugoslaviji od 1952. do 1967. Zbornik radova sa znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem Desničini susreti 2023.* Članica Uredničkog vijeća zbornikâ *Desničin epistolar. Svezak 1. 1910. – 1945.* (2019.) i *Annales in Perspective: Designs and Accomplishments*, vol. 1 (2019.) te Uredništva knjige

Mikrohistorija. Pola stoljeća inovacija (2022.). Tajnica Pripremnog odbora *Desničinih susreta* te Programsko-pripremnog odbora međunarodnog znanstvenog skupa *Miroslav Bertoša i njegovi inovativni doprinosi u historiografiji povodom izlaska knjige Trošenje života*. Suradnica na projektu „Istra i Kvarner u doba Venecije i Austrije: mikropovijesne teme".

Sanja Roić (Pula, 1953.) bila je do 2018. redovita profesorica u trajnom zvanju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je predavala talijansku književnost, a otada je suradnica Centra za inovativne studije istog fakulteta. Predavala je i istraživala na talijanskim sveučilištima i na Freie Universität u Berlinu kao stipendistica zaklade Alexander von Humboldt. Objavila je velik broj autorskih i uredničkih knjiga, znanstvene radove u domaćim i stranim publikacijama iz područja talijanske književnosti i kulture te prijevode talijanskih klasika i modernih autora. Vodila je domaće i međunarodne znanstvene projekte. Odlikovana je i nagrađena u Italiji za zasluge u promicanju talijanske kulture. Na znanstvenim skupovima posvećenima Vladanu Desnici sudjeluje od 1997.

Drago Roksandić (Petrinja, 1948.), povjesničar, *professor emeritus* Sveučilišta u Zagrebu. Recentno objavio, pored ostalih, sljedeće autorske te (su)uredničke knjige sa (su)autorskim prilozima: *Čovjek i prostor, čovjek u okolišu* (2018.), *Historiografija u tranziciji* (2018.), *Zagreb 1924. – 1930. i 1945. – 1967. Društvo, kultura, svakodnevica…* (2019.), *Vladan Desnica i grad Zagreb 1924. – 1930. i 1945. – 1967.…* (2020.), *Annales in Perspective: Designs and Accomplishments* (2019.), *Desničin epistolar. Svezak I. (1910. – 1945.)* (2020.), *Pravoslavlje u Rijeci i na sjevernom Jadranu u ranom novom vijeku (2021.), Vojna krajina u historiografiji…* (2021.), *Trojedna Kraljevina Dalmacija, Hrvatska i Slavonija u Habsburškoj Monarhiji 1848/1849.…* (2021.), *Jugoslavija: poglavlje 1980–1991.* (2021.), *Yugoslavia: Chapter 1980–1990* (2021.), *(Ne)poznati Desnica: prema rukopisnoj ostavštini…* (2021.), *Mikrohistorija. Pola stoljeća inovacija* (2022.), *Glina 1941. Tragedije i traume u pamćenju i zaboravu…* (2022.), *(Ne)-poznati Desnica i književne ostavštine u baštinskoj perspektivi* (2022.), *Hrvatski prag,* Triplex Confinium *i studiji višegraničja* (2023.), *Militär und der militärische Faktor in Staat und Gesellschaft Südosteuropas (18. – 20. Jhr.) – Le fait militaire dans les états et les sociétés du Sud-Est Européen (XVIII-XXèmes siècles)* (2023.), *Intelektualci u borbi za umjetnost i slobodu. Na kulturnom frontu: Hvarska konferencija kulturnih radnika Dalmacije 18. i 19. prosinca 1943.* (2026.) itd. Nositelj francuskih odlikovanja: *Officier dans l'ordre des Palmes Academiques* (2004.) i *Officier dans l'Ordre National du Mérite* (2014.). Dobitnik nagrade za životno djelo „Ivan Lučić" (2020.).

UPUTE ZA PISANJE PRILOGA U ZBORNIKU RADOVA *DESNIČINA KORESPONDENCIJA, 1946. – 1950.: AKTERI, SITUACIJE, HTIJENJA*

Svi prilozi moraju biti napisani na računalu, u nekoj od inačica programa MS Word (od MS Word 6.0 nadalje) ili u nekom od programa kompatibilnih s MS Wordom te trebaju biti snimljeni u formatu MS Word dokumenata (**.doc). Obavezno je koristiti se fontom **Times New Roman** (odnosno Times New Roman Ce). Drugim pismima moguće je koristiti se u bilješkama, kad god je riječ o citiranju na izvornom jeziku i pismu. U tekstu priloga veličina slova je **12**, a prored **1,5**. Literatura se citira u bilješkama (fusnotama), a ne u tekstu. Veličina slova u bilješkama je **10**, a prored jednostruki (*single*). Kad se u tekstu navodi izravni citat duži od triju redaka, potrebno ga je uvući u poseban odlomak s jednostrukim proredom i veličinom slova **11**, bez navodnih znakova.

Ako se u citatu ispušta dio teksta, on se označava točkama unutar oblih zagrada: (…). Ako je u citatu potrebno dodati riječ koja nedostaje ili se razrješava kratica, to se piše unutar uglatih zagrada […]. Svaki rad mora sadržavati **sažetak** (između 1.000 i 1.500 znakova), **ključne riječi** (najviše osam), **popis literature** te **duži sažetak** (oko 2.000 znakova), za koji će uredništvo osigurati prijevod na engleski jezik. Radovi opsegom ne bi trebali prelaziti jedan arak (16 kartica, odnosno 30.000 znakova). Ovisno o tehničkim mogućnostima, u zbornik će se uvrstiti i određen broj crno-bijelih priloga. Priloge treba poslati u posebnom dokumentu, u što većoj rezoluciji, u jednom od sljedećih formata: **.jpeg, **.gif, **.tiff ili **.bmp. Autori mogu u tekstu označiti mjesto na kojem bi se slikovni prilog trebao nalaziti. Uredništvo uz članke na hrvatskom jeziku prihvaća i članke pisane bosanskim, crnogorskim i srpskim jezičnim standardom, no zbog financijskih razloga ne može jamčiti kvalitetnu lekturu za tekstove koji nisu napisani na hrvatskom jeziku. Stoga se autori tekstova napisanih na tim trima jezicima mole da dostave pravopisno i jezično uređen članak. Rad i slikovne priloge treba poslati elektroničkom poštom uredništvu do **31. kolovoza 2027.** na e-mail: sparonic4@hotmail.com.

UPUTE ZA PISANJE BILJEŽAKA I POPISA LITERATURE

Prezime autora – mali verzal (smanjena velika slova; *small caps*)
Naslov knjige – kurziv (udesno nagnuta slova)
Naslov članka – kurent (obična slova)
Naslov časopisa – kurziv
Isto – kurziv
Isti – mali verzal

Oznaka bilješke stavlja se iza interpunkcijskog znaka.

2.1. Citiranje knjige

> Ivan Basić, *Od domus episcopi do kule Jankovića. Prostorni razvoj Kule Stojana Jankovića u Islamu Grčkom*, Zagreb 2010., 44–55.

Pri navođenju stranice ili stranica ne koristi se kratica str. Ako se navedeno djelo ponovno citira u idućoj bilješci, piše se *Isto* (ako se citira ista stranica). Ako je broj stranice različit od prethodnog, navodi se npr. *Isto*, 60. Između

naslova i podnaslova knjige piše se točka. Kad se isto djelo ponovno navodi u tekstu na drugome mjestu, koristi se skraćeni oblik, koji se sastoji od početnog slova imena te prezimena autora, a po potrebi i skraćenog naslova knjige: npr. I. Basić, *Od domus episcopi do k. Jankovića*. Samo u kraćim radovima i s malo bilježaka može se koristiti kratica Isti, ako se od istog autora neposredno nakon prvog spominje i drugo djelo.

2.2. Članci u časopisima

Zvonko Kovač, „Poezija Vladana Desnice – Pokušaji intertekstualne analize“, *Republika*, 54/1998., br. 11–12, 93–105.

Najprije se navodi broj godišta objavljivanja časopisa (u nekim publikacijama često označen s „vol.“; u ovom slučaju 54), zatim godina objavljivanja dotičnog primjerka (1998.) te naposljetku njegov broj (br. 11–12). Nakon podataka o časopisu slijedi broj stranice ili stranica (93–105). Kad se citira članak iz časopisa ili prilog iz knjige ili zbornika radova, u bilješci ispod teksta navodi se samo citirana stranica, a na popisu literature raspon stranica.

2.3. Citiranje priloga u knjigama ili zbornicima radova

Dušan Marinković, „Nove spoznaje o Vladanu Desnici“, *Desničini susreti 2005. – 2008. Zbornik radova* (ur. Drago Roksandić i Ivana Cvijović Javorina), Zagreb 2010., 241–254.

2.4. Citiranje novina

„Vladan Desnica – pisac koji povezuje“, *Zadarski list* (Zadar), br. 3759, 20. 9. 2010., 2.

2.5. Citiranje arhivskih fondova

Hrvatski državni arhiv, Zagreb (dalje: HDA), Predsjedništvo zemaljske vlade (dalje: PrZV), 6-14/54-17089/1920., kut. 1.

2.6. Citiranje iz enciklopedija

„Vladan Desnica“, *Opća enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda* (dalje: OeJZ), sv. 2., Zagreb 1977., 305.

Ako je u enciklopediji navedeno ime autora članka, ono se može navesti i u citatu, na način na koji se navode imena autora članaka u časopisima (ime i prezime ispred naslova članka, ime kurentom, a prezime verzalom).

2.7. Citiranje s World Wide Weba

Vladan Jovanović, „Članovi porodice Desnica u jugoslovenskim enciklopedijama i leksikonima“ (http://www.cpi.hr/download/links/hr/7319.pdf)

2.8. Citiranje televizijske emisije

TV interview. Misli 21. stoljeća (Suočavanje s istinom, gost: Franjo Šanjek), urednik Branimir Bilić, Hrvatska televizija, Zagreb 29. 11. 1999.

POPIS SUDIONIKA

Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica (Zagreb)

prof. dr. Bojan Đorđević (Beograd)

prof. dr. Vladimir Gvozden (Novi Sad)

Mićo Jurjević, mag. oec. (Obrovac – Zagreb)

dr. sc. Antonija Mlikota, izv. prof. (Zadar)

dr. sc. Samanta Paronić (Pula)

dr. sc. Sanja Roić, red. prof. u m. (Zagreb)

dr. sc. Drago Roksandić, prof. emeritus (Zagreb)

Čedomir Višnjić, dipl. polit. (Zagreb)

Desničine susrete 2026. **financiraju i materijalno pomažu:**

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske*

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ u Zagrebu

*Ovaj je dokument izrađen uz financijsku podršku Savjeta za nacionalne manjine. Sadržaj ovog dokumenta ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Savjeta za nacionalne manjine.

Desničini susreti 2026.
Desničina korespondencija, 1946. – 1950.:
akteri, situacije, htijenja

Nakladnik
Filozofski fakultet u Zagrebu
FF press
Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

Za nakladnika
dr. sc. Domagoj Tončinić, red. prof.

Urednici
dr. sc. Drago Roksandić, prof. emeritus
dr. sc. Samanta Paronić

Tehnički urednik
Boris Bui

Računalni slog
Boris Bui

Oblikovanje naslovnice
Boris Bui

Lektura i korektura
dr. sc. Samanta Paronić

Tisak i uvez
xxx

studeni 2026.

ISBN 978-953-379-211-8
ISBN 978-953-379-168-5 (PDF)

FF press

PROSVJETA
ПРОСВЈЕТА
SKD
ОКД

CENTAR
ZA KOMPARATIVNOHISTORIJSKE
I INTERKULTURNE STUDIJE

HRVATSKI
PEN
